

AGNIESZKA FILIPEK
Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny
w Siedlcach

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „Bezpieczeństwo człowieka a komunikacja społeczna”, Drohiczyn, 7-9 września 2010 roku

Już po raz siódmy w dniach od 7 do 9 września, w Drohiczynie spotkali się naukowcy z różnych krajów, aby zgłębiać problemy bezpieczeństwa człowieka. W roku 2010 były to dni poświęcone szczególnie pojęciom, poglądom i teoriom z zakresu komunikacji społecznej oraz związkom tej tematyki z bezpieczeństwem człowieka. Poprzednie konferencje z cyklu „Bezpieczeństwo człowieka a ...” dotyczyły następujących zagadnień:

1. „Bezpieczeństwo człowieka wobec współczesnych i przyszłych wyzwań” (7-9.09.2004 r.);
2. „Bezpieczeństwo człowieka a proces transformacji systemowej” (7-9.09.2005 r.);
3. „Bezpieczeństwo człowieka a proces wsparcia społecznego” (7-9.09.2006 r.);
4. „Bezpieczeństwo człowieka a wielokulturowość” (7-9.09.2007 r.);
5. „Bezpieczeństwo człowieka a transdyscyplinarność” (7-9.09.2008 r.);
6. „Bezpieczeństwo człowieka a wartości” (7-9.09.2009r.).

Konferencja została zorganizowana przez członków Drohiczyńskiego Towarzystwa Naukowego, pracowników Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz pracowników Akademii Podlaskiej. W Wyższym Seminarium Duchownym w Drohiczynie, które jest miejscem obrad, gościło 75 przedstawicieli z 20 ośrodków akademickich Białorusi, Ukrainy, Niemiec i Polski.

Przez rozpoczęciem obrad uczestnicy konferencji zostali powitani przez ks. prof. dr hab. Edwarda Jarmocha – Prezydenta Drohiczyńskiego Towarzystwa Naukowego. Uroczystego otwarcia Konferencji dokonali:

- J.M. prof. dr hab. Antoni Jówko – Rektor Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach,
- J.E. bp dr Antoni Dydycz – Ordynariusz Diecezji Drohiczyńskiej.

Następnie swoje wystąpienia wprowadzające do tematu konferencji przedstawili:

- prof. dr hab. Jerzy Kunikowski – Dziekan Wydziału Humanistycznego UPH w Siedlcach,
- prof. dr hab. Romuald Kalinowski – Dyrektor Instytutu Pedagogiki UPH w Siedlcach,
- J.M. ks. prof. dr hab. Tadeusz Syczewski – Rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Drohiczynie,
- mgr Grażyna Sobiczewska – Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli,
- mgr Wojciech Kudelski – Prezydent Miasta Siedlce.

Podczas tej części obrad wręczono również Księżę Jubileuszową prof. dr hab. Janowi Dębowskiemu oraz zaakcentowano Sesją Jubileuszową osobę prof. dr hab. Wasilija Stiepanowicza, Rektora Państwowego Uniwersytetu w Brześciu na Białorusi. Obaj wyróżnieni naukowcy to postaci wnoszące znaczny wkład pracy na rzecz Akademii Podlaskiej, aktualnie Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach. Uczestnicy obrad byli także świadkami promocji II numeru Drohiczyńskiego Przeglądu Naukowego. Ponadto w tej sesji miała miejsce II Edycja Nagród im. Jana Pawła II. Kapituła tym razem przyznała medale: ks. prof. dr hab. Józefowi M. Dołędze z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, mgr inż. Wojciechowi Borzymowi – Burmistrzowi Drohiczyzna oraz poetce Halinie Krakówko z Drohiczyzna.

Przed rozpoczęciem obrad plenarnych miało jeszcze miejsce otwarcie wystawy „Malarstwo i ceramika” Witolda Illinicza-Zeydler.

Obradom plenarnym podczas pierwszego dnia konferencji przewodniczył prof. dr hab. Ryszard Rosa. Jako pierwsza zabrała głos, prof. dr hab. Agnieszka Lekka-Kowalik. Mówiąc o prawdzie i komunikacji jako dwóch filarach bezpieczeństwa człowieka, prelegentka stwierdziła, że dialog to jeden z ważnych fundamentów wspólnoty, zaś prawda jest fundamentem wszystkich wartości. Przestrzegając słuchaczy, że jeśli odmienimy prawdę, może to odwrócić się przeciw nam samym. Wskazywała również na dialog jako warunek rozwoju, który z kolei jest niezbędnym elementem istnienia bezpieczeństwa. Następnie uczestnicy konferencji wysłuchali wystąpienia dr hab. Krystyny Najder-Stefaniak, nt. „Dialog z perspektywy bezpieczeństwa”. Autorka stwierdziła, iż dialog jest narzędziem wspomagającym człowieka w osiągnięciu bezpieczeństwa, które wymaga od nas twórczego myślenia. Potem prof. dr hab. Marian Cieślarczyk w swoim wystąpieniu wskazał na znaczenie kultury informacyjno-komunikacyjnej dla funkcjonowania człowieka i grup społecznych w sytuacjach kryzysowych. Wystąpienie rozpoczął od analizy zjawiska kryzysu, a następnie scharakteryzował dwa modele kultury informacyjno-komunikacyjnej: emocjonalno-behawioralny i refleksyjno-działaniowy. Stwierdził, na podstawie swoich obserwacji, że ciągle wśród polskiego społeczeństwa, w czasie sytuacji kryzysowych, dominują zachowania wynikające z modelu emocjonalno-behawioralnego. Na zakończenie prelegent przekazał zdecydowanie, że nie jest to zjawisko korzystne i dlatego jego zdaniem kulturę informacyjno-komunikacyjną oraz kulturę bezpieczeństwa należy właściwie diagnozować i doskonalić. Pytanie kto ma zająć się tym zagadnieniem w naszym kraju pozostało kwestią otwartą. Pierwszy dzień obrad zakończyła uroczysta kolacja w wielokulturowym klimacie pod hasłem: „Z poezją i piosenką w tle”.

W czasie drugiego dnia konferencji jej uczestnicy obradowali równocześnie w trzech sekcjach:

- Sekcja: Filozofia, socjologia;
- Sekcja: Politologia;
- Sekcja: Edukacja.

Obradom w sekcji: Filozofia, socjologia – przewodniczyli: prof. dr hab. Robert T. Ptaszek oraz prof. nzw. dr hab. Jan Dębowski. Rozważania osiemnastu prelegentów koncentrowały się głównie wokół teorii dialogu, komunikacji i funkcjonowania mediów. Jako pierwszy głos zabrał prof. dr hab. Wasilij Stiepanowicz (Uniwersytet Państwowy w Brześciu) wskazując na dialog kultur jako element bezpieczeństwa międzynarodowego. Następnie doc. Paweł Kruś (Uniwersytet Państwowy w Brześciu) skoncentrował swoją wypowiedź wokół zagadnienia, „Media jako element kształtowania światopoglądu współczesnej młodzieży”. Kolejno prof. dr hab. Irena Fudali (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach) – zapoznała zgromadzonych z językiem nauczania społecznego Prymasa S. Wyszyńskiego i J. Glempa. W dalszej części dr Ewa Janina Zgolińska (UPH w Siedlcach) – ukazała technikę, środki masowego przekazu oraz komunikację w świetle refleksji współczesnego filozofa Jean Francis Lyotarda. Dr Katarzyna Wawrzynkowska (UPH w Siedlcach) przedstawiała Komunikację

jako przekroczenie fundamentalnej samotności w filozofii P. Ricoeura i J. Tischnera. Wzię Robertą Spaemanna na temat prawa naturalnego, jako fundamentu i kryterium bezpieczeństwa społecznego, ukazał ks. dr Józef Kożuchowski (WSD Elbląg). Analizę zjawiska bezpieczeństwa i pokoju jako wartości w katolickiej nauce społecznej przedstawił prof. dr hab. Ryszard Rosa (UPH w Siedlcach). Z kolei prof. dr hab. Jan Dębowski ukazał problem bezpieczeństwa w komunikacji interpersonalnej. Natomiast dr hab. Robert T. Ptaszek (Katolicki Uniwersytet Lubelski) – omówił rolę filozofa jako świadka prawdy. Kontynuacją rozważań o prawdzie było wystąpienie ks. dr Dariusza Patera (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) na temat: „Czy prawda jest nietolerancyjna? Znaczenie prawdy dla komunikacji międzyludzkiej”. Zagadnieniem tolerancji zajęła się dr Danuta Ługowska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego). Analizując jej znaczenie poruszyła problematykę „Dynamika grup a tolerancja i solidarność społeczna”. W dalszej części miałam również możliwość zabrania głosu. Wystąpienie moje koncentrowało się wokół zjawiska procesu komunikowania jako elementu kultury społecznej. Kolejno dr Małgorzata Lipińska-Rzeszutek w imieniu własnym i dr Beaty Bocian (UPH w Siedlcach) – poruszyła kwestie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego jako elementu budowania bezpieczeństwa. Problemem integralnego rozwoju człowieka we współczesnej kulturze zajął się dr Wojciech Daszkiewicz (Katolicki Uniwersytet Lubelski). Natomiast dr Imelda Chłodna (Katolicki Uniwersytet Lubelski) ukazała retorykę klasyczną w kontekście warunków poprawności dyskursu filozoficznego. Z kolei rzeczywistością wirtualną jako przestrzenią komunikacji bądź technoalienacji zajął się mgr inż. Rafał Lizut (Katolicki Uniwersytet Lubelski). Mgr Anna Szczygiełowska (Wyższa Szkoła Zarządzania Przedsiębiorczości w Łomży) omówiła koncepcję interakcjonizmu symbolicznego G.H. Meada. Rola mediów w kształtowaniu opinii na temat zmian klimatu ukazała mgr Małgorzata Kanińska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego).

Do obrad w sekcji politologicznej zgłoszono tematy jedenastu wystąpień. Rozważaniom wokół problematyki związku bezpieczeństwa człowieka z komunikacją społeczną z perspektywy politologicznej przewodniczyli: dr Izabela Aldona Trzpił oraz prof. dr hab. Brunon Bartz. Jako pierwszy głos zabrał prof. dr hab. Brunon Bartz (Uniwersytet Gdański). Prelegent omawiał „Komunikacyjne formy ograniczania demokracji i wolności”. Następnie dr Izabela Aldona Trzpił (UPH w Siedlcach) omówiła relacje dotyczące komunikacji społecznej i bezpieczeństwa człowieka. Zadaniem dr doc. Anny Klimowicz i dr doc. Ludmiły Pieriewałowej (Uniwersytet Państwowy w Brześciu) było przybliżenie szczegółów procesów informacyjnych w warunkach transformacji współczesnego świata. Natomiast dr Cezary Kalita (Akademia Podlaska w Siedlcach), przybliżył słuchaczom problematykę dyskursu politycznego i jego związku z racjonalnością i emocjami. Po krótkiej dyskusji, dr Sławomir Zalewski mówił na temat tajemnicy, jako instrumentu władzy politycznej. Potem głos zabrał dr Dariusz Sarzała (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) omawiając związki komunikacji międzyludzkiej w cyberprzestrzeni i ich związki z bezpieczeństwem człowieka. Z kolei dr Rafał Pęksa (UPH w Siedlcach) ukazał rolę mediów wobec zjawiska terroryzmu. W dalszej części dr Violetta Gul-Rechlewicz (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Kochanowskiego w Kielcach) rozważała na temat: „Holenderska debata w obliczu Islamu”. Następnie prof. dr hab. Iwan Akińczyc z asp. Tatianą Predko (Uniwersytet Państwowy w Brześciu) przedstawili zagadnienie bezpieczeństwa pogranicza w opinii Białorusinów. Później na temat: „Witryny rolnicze jako źródło informacji o formach wspierania obszarów wiejskich” wypowiedziała się mgr Justyna Wasil (Uniwersytet M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Kontynuacją problematyki związanej z rolnictwem był kolejny temat wypowiedzi, który jednocześnie zakończył obrady tej sekcji, a dotyczył: roli prasy wiejskiej w dwudziestym wieku międzywojennym. To zagadnienie było przedmiotem rozważań mgr Anety Bąk-Pitucha (Uniwersytet M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie).

Najliczniejszą grupę obrad stanowiła sekcja edukacji. Zebranych tam dwudziestu czterech osobom przewodniczyli: dr Andrzej W. Świdorski i mgr Jerzy Kopański. Pierwszymi osobami, które zabrały głos w tym zespole byli goście z Białorusi: doc. dr Grygorowicz Elena, doc. dr Zajmist Galina (Uniwersytet Państwowy w Brześciu). Ukazały one transformację norm i ideałów społecznych w przestrzeni informacyjnej uniwersytetu na przestrzeni ostatnich lat. Z kolei prof. dr hab. Anna Sender (Uniwersytet Państwowy w Brześciu) omówiła możliwości i sposoby kształtowania aktywności społecznej studentów w środowisku uniwersyteckim. Następnie dr Stanisław Janiec (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) wskazał na znaczenie tożsamości współczesnego człowieka i jego podmiotowość dla komunikacji społecznej w ujęciu Charlesa Taylora. Potem o edukacji i jej działalności kształtującej zdrowie mówiła dr n. med. Elżbieta Małkiewicz (Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Siedlcach [Collegium Mazovia]). W dalszej części ks. prof. dr hab. Edward Jarmoch (UPH w Siedlcach) wskazał na bardzo znaczący współcześnie wpływ mediów na kształtowanie osobowości dzieci i młodzieży. Głosem zamykającym tę część obrad w sekcji, było wystąpienie mgr Jerzego Kopańskiego (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Siedlcach) na temat „Kompetencje nauczycieli, a zagrożenia wynikające z komputera i Internetu”.

Drugą część obrad rozpoczęła mgr Grażyna Sobiczewska (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Siedlcach) wystąpieniem wskazującym na duże znaczenie dialogu w edukacji międzykulturowej. Pewnego rodzaju kontynuacją powyższej tematyki była treść wypowiedzi dr Jolanty Polkiewicz (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Siedlcach) na temat dialogu, który traktowany jest jako element procesu kształcenia. Mgr Janusz Karasek, reprezentant Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Siedlcach i Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Siedlcach, podtrzymał w swoim wystąpieniu kwestie dialogu, wskazując, iż dialog jest pewnego rodzaju sposobem odkrywania świata wiedzy. Z kolei dr Andrzej W. Świdorski (UPH w Siedlcach) dokonał analizy problematyki rozwiązywania konfliktów w rodzinie i w szkole. Natomiast dr Renata Matysiuk (UPH w Siedlcach), rozwinęła zagadnienie kwestii rodzinnych ukazując możliwości pracy z rodziną w sytuacji stosowania przemocy wobec dziecka. Kontynuował problematykę rodziny dr Andrzej Gołębiowski (Politechnika Radomska) wskazując miejsce i rolę kuratora sądowego w zakresie systemowej pomocy dziecku i rodzinie zagrożonej przemocą. Następnie została szerzej rozwinięta tematyka edukacji w szkole. Mgr Dorota Zbrozycz (Politechnika Radomska) zaprezentowała zagadnienie dotyczące znaczenia mediacji w konfliktach szkolnych. W dalszej części mgr Adam Cześlowski (Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 Sokołów Podlaski) wskazał na elementy zjawiska NLP (dotyczącego skutecznych strategii perswazji) pytając o jego język, który może być efektem wpływu bądź manipulacji. O bezpieczeństwie uczniów wg prawa oświatowego i jego związku z zaburzeniami w komunikacji społecznej mówiła mgr Sylwia Osipiuk (Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Siedlcach). Natomiast zjawisko komunikacji społecznej we wczesnej edukacji było przedmiotem rozważań mgr Barbary Muszyńskiej (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Siedlcach). Kolejny blok tematów dotyczył komunikacji osób niesłyszących. Dr Beata Trębicka-Postrzygacz (UPH w Siedlcach) zajęła się problematyką języka migowego, który traktuje jako narzędzie komunikacji w świecie osób niesłyszących. Z kolei mgr Halinę Grzeszczuk (UPH w Siedlcach) interesowało zagadnienie roli tłumacza języka migowego w komunikowaniu się słyszących z niesłyszącymi z akcentem na elementy komunikacji i niepowodzenia w tym zakresie. Rozwinięciem powyższej tematyki była kwestia komunikacji osób z uszkodzonym słuchem, co badała mgr Aldona Kocyla (UPH w Siedlcach). W dalszej części mgr Agnieszka Klimska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) wyróżniła modele zrównoważonego rozwoju, które ukazała jako rodzaj wsparcia edukacji środowiskowej. Kończącą część obrad w tej sekcji rozpoczęło wystą-

pienie dr inż. Joanny Grabińskiej (UPH w Siedlcach) na temat: „Obiektywizm i manipulacja w komunikacji na rzecz kształcenia rolniczego i rozwoju rolnictwa”. W dalszej części mgr Marcin Klimski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) omówił zagadnienie socjologii, którą ukazał jako podstawę kształcenia o środowisku. Z kolei dr Ilona Żeber – Dzikowska (UH-PJK) rozwinęła myśl z zakresu przyrodniczej edukacji medialnej uczniów na różnych etapach edukacyjnych w oparciu o przeprowadzone badania. Po czym, wyżej wspomniana prelegentka, przy współpracy z dr Elżbietą Buchcic (UH-PJK) dokonały analizy massmediów, ukazując ich rodzaje, funkcje, rolę i znaczenie dla społeczeństwa.

W popołudniowej przerwie między konferencyjnymi wystąpieniami miała miejsce degustacja potraw wielu kultur, przygotowana i sponsorowana przez restaurację „Zaścianek Polski” Pani Bożeny Polak-Stojanowej, z siedzibą w Siedlcach. Natomiast po zakończeniu obrad w sekcjach, uczestnicy konferencji mieli możliwość obejrzenia instalacji przestrzennej, autorstwa dr Zuzanny Sadowej, (ASP Warszawa), pt. „Babie lato”. Została ona skonstruowana z projekcji filmowych. Drugi dzień konferencji zakończyło wspólne grillowanie nad Bugiem.

Poranek trzeciego dnia obrad był poświęcony na dyskusję panelową zatytułowaną „Kultura dialogu”, której przewodniczyła prof. nzw. dr hab. Agnieszka Lekka-Kowalik. Myślą przewodnią prowadzonych wówczas rozważań było zagadnienie świata współczesnych mediów, które należy traktować jako aktualnie jeden z najpotężniejszych czynników wpływających na formowanie ale i deformowanie człowieka. Podkreślono szczególnie rolę mediów w zakresie kształtowania dzieci i ludzi młodych, którzy mają bardzo często niczym nieskrępowaną swobodę wyboru mediów i przekazów tam oferowanych.

Na zakończenie obrad, podsumowując siódmą drohiczyńską konferencję z cyklu „Bezpieczeństwo człowieka a ...”, ks. prof. dr hab. Edward Jarmoch uświadomił uczestnikom obrad, jak bardzo ważne jest to, co zostało powiedziane i ustalone podczas spotkań. Zwrócił się także z apelem do przybyłych gości, aby owoce obrad nie zostały tylko dla nas, ale abyśmy starali się je realizować i przekazywać innym.